

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
VALSTYBINĖS DARBO INSPEKCIJOS
ĮSTATYMO NR. IX-1768 1, 4, 8, 9, 11 STRAIPSNIŲ, PRIEDO PAKEITIMO IR
ĮSTATYMO PAPILDYMO 11¹ STRAIPSNIU
ĮSTATYMAS**

2021 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 1 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 1 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Šis Įstatymas nustato Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Valstybinė darbo inspekcija) funkcijas, struktūrą, Lietuvos Respublikos vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus funkcijas, Valstybinės darbo inspekcijos inspektorių teises, pareigas, atsakomybę, inspektavimų tvarką.“

2. Pakeisti 1 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Šio Įstatymo ketvirtasis¹ skirsnis netaikomas vykdant sankcijas, kurioms taikomas 2005 m. vasario 24 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2005/214/TVR dėl abipusio pripažinimo principo taikymo finansinėms baudoms su visais pakeitimais, 2012 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1215/2012 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo su visais pakeitimais ar 2006 m. balandžio 27 d. Tarybos sprendimas 2006/325/EB dėl Europos bendrijos ir Danijos Karalystės susitarimo dėl jurisdikcijos ir teismų sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo sudarymo su visais pakeitimais.“

2 straipsnis. 4 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 4 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„4 straipsnis. Valstybinės darbo inspekcijos kompetencija

Valstybinės darbo inspekcijos kompetencijai priskiriama nelaimingų atsitikimų darbe, profesinių ligų, darbuotojų saugos ir sveikatos, norminių darbo teisės aktų pažeidimų prevencija ir Lietuvos Respublikos darbo kodekso, darbuotojų saugą ir sveikatą bei darbo santykius reglamentuojančių įstatymų ir kitų norminių teisės aktų laikymosi kontrolė įmonėse, įstaigose, organizacijose ar kitose organizacinėse struktūrose, nepaisant jų nuosavybės formos, rūšies, veiklos pobūdžio, taip pat tais atvejais, kai darbdavys yra fizinis asmuo (toliau – darbdaviai), ir tais atvejais, kai savarankišką veiklą statybvietėse vykdo savarankiškai dirbantys asmenys (toliau – savarankiškai dirbantys asmenys).“

3 straipsnis. 8 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 8 straipsnio 2 dalies 3 punktą ir jį išdėstyti taip:

„3) tvirtina Valstybinės darbo inspekcijos darbo reglamentą, struktūrinių padalinių nuostatus ir pareigybių aprašymus, reikalavimų, protokolų, nutarimų formas ir kitus dokumentus pagal kompetenciją.“

4 straipsnis. 9 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 9 straipsnio 1 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) pateikę valstybės tarnautojo pažymėjimą ir sprendimą atlikti inspektavimą, laisvai ir be išankstinio perspėjimo bet kuriuo paros metu įeiti tikrinti, ar laikomasi darbuotojų saugą ir sveikatą bei darbo santykius reglamentuojančių įstatymų ar kitų norminių teisės aktų reikalavimų, į bet kurią darbo vietą ar (ir) savarankiškos veiklos vykdymo vietą, išskyrus atvejus, kai savarankiška veikla vykdoma gyvenamosiose patalpose. Jei savarankiška veikla vykdoma gyvenamosiose patalpose, Valstybinės darbo inspekcijos inspektoriai be išankstinio perspėjimo įeiti gali tik su gyvenamosios patalpos savininko, naudotojo sutikimu arba įeiti gali iš anksto, bet ne vėliau kaip prieš 1 darbo dieną, jį perspėję ir inspektavimo laiką suderinę su savarankiškos veiklos vykdymo laiku;“.

2. Pakeisti 9 straipsnio 1 dalies 3 punktą ir jį išdėstyti taip:

„3) gauti iš darbdaviams atstovaujančių asmenų, darbdavio įgaliotų asmenų, darbuotojų, savarankiškai dirbančių asmenų, kitų tikrinamoje darbo vietoje esančių asmenų paaiškinimus žodžiu ar raštu dėl darbo, darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymų, kitų norminių teisės aktų, reglamentuojančių darbuotojų saugą ir sveikatą bei darbo santykius, pažeidimų ar dėl Valstybinės darbo inspekcijos nurodymų nevykdymo (jeigu nėra galimybės gauti šią informaciją vietoje, darbdaviui atstovaujantis asmuo ar darbdavio įgaliotas asmuo arba savarankiškai dirbantis asmuo kviečiamas į Valstybinės darbo inspekcijos struktūrinį padalinį);“.

3. Pakeisti 9 straipsnio 1 dalies 8 punktą ir jį išdėstyti taip:

„8) vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus nustatyta tvarka uždrausti darbdaviui ar savarankiškai dirbančiam asmeniui naudoti darbo ir asmenines apsaugos priemones, jeigu jos neatitinka darbuotojų saugos ir sveikatos ar kitų norminių teisės aktų reikalavimų;“.

4. Pakeisti 9 straipsnio 1 dalies 9 punktą ir jį išdėstyti taip:

„9) vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus nustatyta tvarka reikalauti, kad darbdaviui atstovaujantis asmuo ar darbdavio įgaliotas asmuo nedelsdamas sustabdytų darbus, jei darbuotojai neapmokyti ir (ar) neinstrukuoti saugiai dirbti; jei, sugedus darbo priemonei ar susidarius avarinei situacijai, yra pavojus darbuotojų saugai ir sveikatai; jei dirbama pažeidžiant technologinius reglamentus, neįrengus reikiamų kolektyvinės apsaugos priemonių arba jei darbuotojai neaprupinti asmeninėmis apsaugos priemonėmis ir kitais atvejais, kai darbo aplinka kenksminga ir (ar) pavojinga sveikatai, gyvybei, arba reikalauti, kad savarankiškai dirbantis asmuo sustabdytų darbus, jei vykdydamas savarankišką veiklą jos vykdymo vietoje, kurioje esamos apsaugos priemonės neužtikrina savarankiškai dirbančio asmens apsaugos nuo rizikos veiksmų, šis asmuo nenaudoja asmeninių apsaugos priemonių ar esamos kolektyvinės ir (ar) naudojamos asmeninės apsaugos priemonės neužtikrina jo saugos, taip pat kitais atvejais, kai darbo aplinka kenksminga ir (ar) pavojinga sveikatai, gyvybei;“.

5. Papildyti 9 straipsnio 2 dalį nauju 9 punktu:

„9) vadovauti šio Įstatymo 11¹ straipsnio 1 dalyje nurodytiems patikrinimams;“.

6. Buvusį 9 straipsnio 2 dalies 9 punktą laikyti 10 punktu.

7. Pakeisti 9 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Trečiosios šalies pilietis yra užsienietis, kuris nėra Europos Sąjungos valstybės narės pilietis ir kuris nesinaudoja laisvo judėjimo Europos Sąjungoje teise, kaip apibrėžta 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/399 dėl taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Sąjungos kodekso (Šengeno sienų kodeksas) su visais pakeitimais 2 straipsnio 5 punkte.“

5 straipsnis. 11 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 11 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Valstybinės darbo inspekcijos inspektoriai praneša darbdaviui atstovaujančiam asmeniui ar (ir) savarankiškai dirbančiam asmeniui apie inspektavimą, jeigu nemano, kad toks pranešimas gali pakenkti atlikti pareigas, ir (ar) gyvenamosios patalpos savininkui, naudotojui šio Įstatymo 9 straipsnio 1 dalies 1 punkte nustatyta tvarka, jei savarankiška veikla vykdoma gyvenamosiose patalpose.“

2. Pakeisti 11 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Valstybinės darbo inspekcijos inspektoriai, atlikę inspektavimą ir nustatę darbo įstatymų, darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų pažeidimų, surašo patvirtintos formos dokumentus (reikalavimą, protokolą, aktą, nutarimą ir kt.). Jie įteikiami darbdaviui atstovaujančiam asmeniui ar darbdavio įgaliotam asmeniui arba savarankiškai dirbančiam asmeniui pasirašytinai arba išsiunčiami paštu.“

6 straipsnis. Įstatymo papildymas 11¹ straipsniu

Papildyti Įstatymą 11¹ straipsniu:

„11¹ straipsnis. Kitų Europos Sąjungos valstybių narių, Europos laisvosios prekybos asociacijos valstybių narių darbo inspektorių ir kitų pareigūnų dalyvavimas patikrinimuose Lietuvos Respublikos teritorijoje

1. Esant dvišaliams ar daugiašaliams susitarimams, Valstybinės darbo inspekcijos vykdomuose patikrinimuose Lietuvos Respublikos teritorijoje gali dalyvauti kitų Europos Sąjungos valstybių narių, Europos laisvosios prekybos asociacijos valstybių narių darbo inspektoriai ir kiti pareigūnai (toliau – užsienio darbo inspektoriai ir kiti pareigūnai).

2. Kartu su Valstybinės darbo inspekcijos inspektoriais šio straipsnio 1 dalyje nurodytuose patikrinimuose dalyvaujantys užsienio darbo inspektoriai ir kiti pareigūnai turi šio Įstatymo 9 straipsnio 1 dalies 3 ir 12 punktuose nustatytas teises bei 9 straipsnio 2 dalies 7 ir 8 punktuose nustatytas pareigas.“

7 straipsnis. Įstatymo priedo pakeitimas

Pakeisti Įstatymo priedą ir jį išdėstyti taip:

„Lietuvos Respublikos
valstybinės darbo inspekcijos
įstatymo
priedas

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

1. 2009 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/52/EB, kuria numatomi sankcijų ir priemonių nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių darbdaviams būtiniausi standartai.

2. 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/67/ES dėl Direktyvos 96/71/EB dėl darbuotojų komandiravimo paslaugų teikimo sistemoje vykdymo užtikrinimo ir kuria iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1024/2012 dėl administracinio bendradarbiavimo per Vidaus rinkos informacinę sistemą (IMI reglamentas).

3. 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/1149, kuriuo įsteigiama Europos darbo institucija, iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 883/2004, (ES) Nr. 492/2011 ir (ES) 2016/589 ir panaikinamas Sprendimas (ES) 2016/344.“

8 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio įstatymo 2 straipsnį, 4 straipsnio 1–4 dalis, 5 straipsnį ir šio straipsnio 3 ir 4 dalis, įsigalioja 2021 m. rugpjūčio 1 d.

2. Šio įstatymo 2 straipsnis, 4 straipsnio 1–4 dalys, 5 straipsnis įsigalioja 2022 m. gegužės 1 d.

3. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministras priima šio įstatymo 3 ir 6 straipsnių, o Lietuvos Respublikos vyriausiasis valstybinis darbo inspektorius – šio įstatymo 4 straipsnio 5 dalies įgyvendinamuosius teisės aktus iki 2021 m. liepos 31 d.

4. Vyriausiasis valstybinis darbo inspektorius priima šio įstatymo 2 straipsnio, 4 straipsnio 1–4 dalių ir 5 straipsnio įgyvendinamuosius teisės aktus iki 2022 m. balandžio 30 d.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas